

A zas nám nadišli tie radostné sviatky

ktoré nám tak sladila ten náš život krátky.
V ďalekej krajine, tam kde rastú palmy,
tam kde prorok Dávid skladal svoje žalmy,
tam medzi troma čiastky zeme,
narodil sa Kristus Pán v mestečku Betleheme.

A na tieto sviatky i my sa radujeme,
z úprimného srdca toto vám višujeme:
Až zaznie čaro prekrásnych Vianoc, zabudni-
te na všetky starosti, nech čas vianočný sta-
ne sa Vám všetkým sviatkom pokoja, šťastia
a radosti.

Nech sa starosť všetka zruší a nech vládne
pokoj v duši. Čo bolelo, nech sa zhojí sa, čo teši-
lo, nech sa zdvojí sa.

Aby boli v novom roku iba slzy šťastia
v oku.

Nech Vám radosť žiari z očí celučičký rok
a nech šťastie sprevádza každý deň Váš krok.

Nech čerti od vás smolu odnesú, choro-
by nech stratia Vašu adresu. Veľké príjmy,
malé dane, ostatného primerane. Aby bol
Kristus Pán vašim tešiteľom, vašim dob-
rým radcom a dobrým priateľom. Počas
celého roku všetko dobre prajú

Starosta obce,
poslanci OZ,
pracovníci OÚ
a redakcia novín

Aktívny a kreatívny život je jej doménou

Stalo sa už samozrejmé, že na tých-
to stránkach našich Lužianskych no-
vínok sa stretávame s našimi spolu-
občanmi, ktorí medzi nami žijú, vy-
tvárajú súčasný život obci, sú známe
osobnosti nie len u nás ale aj za hra-
nicami nášho katastra, okresu kraja
dokonca i Slovenska. Sú to ľudia, ktorí
niečo dokázali a stále dokazujú nie
len pre seba, svoju rodinu, ale aj pre
našu spoločnosť.

Jedna z osobností žijúcich v našej
obci, dobrá orga-
nizátorka,
úprimná, zho-
vievavá, takmer
vždy usmiata,
ochotná kaž-
dého vypočuť,
poradiť mu
a usmerniť, kto
ju o to požiada.
Je to naša ro-
dáčka

Mgr. Anna Oťapková.

Svetlo sveta uzrela 10.03.1945.
Pochádza z viac početnej roľníckej ro-
diny. Narodila sa ako piate dieťa z ôs-
mich súrodencov. Rodičia sa venovali

poľnohospodárstvu až do znárodne-
nia súkromného vlastníctva.

Základnú školu navštevovala v Lu-
žiankach. I keď patrila medzi žiakov,
ktorí dosahovali veľmi dobré výcho-
vo- vzdelávacie výsledky, po skonče-
ní Základnej osemročnej školy mala
veľký problém dostať sa na strednú
školu z kádrových dôvodov. Pokra-
čovala na Dvanásť ročnej strednej
škole v Nitre /terajšie Gymnázium/,
na Pedagogickej fakulte apr. Biológia-
telesná výchova a na Fakulte telový-
chovy a športu v Bratislave odbor tré-
ner licencie „A“. Po skončení školy za-
čala učiť na ZŠ v Rožňave, pokračovala
na odbornom učilišti Hutné stavby
v Košiciach, pre zaujímavosť na učilišti
učila aj terajšieho reprezentačného
trénera Jána Kozáka, na Odbornom
poľnohospodárskom učilišti a Diev-
čenskej odbornej škole v Leviciach
a nakoniec ju srdce ťahalo do našej
historickej a krásnej Nitry a do Lužia-
nok, kde sa narodila. Počas jej štyrid-
saťpäť ročnej profesnej kariéry okrem
učiteľky, čo bolo pre ňu najkrajšie po-
volanie, zastávala funkciu riaditeľky
školy a na Okresnom úrade Odbore

školy vedúcu inšpekčného odde-
lenia. Spolu s manželom organizovali
detské putovné tábory, o ktoré bol
veľký záujem. Spoznávali krásy Slo-
venska a Čiech, spomeniem aspoň
niektoré- Slovenský raj, Zemplínsku
širavu, Vyhne, Košice, Dečín, Mácho-
vo jazero, Český raj, Prahu, Liberec,

Už na ZOŠ voľný čas venovala športu, atletike a po príchode učiteľa Juraja Komoru na školu, prirástla jej k srdcu hádzaná. Základy, ktoré získala, zdokonaľovala tvrdým a pravidelným tréningom. Hrala za Lokomotívu Lužianky, druhú ligu, v tom čase, keď hádzaná patrila medzi prvoradé a obľúbené športy s veľkou konkurenciou, hrať druhú ligu bol veľký úspech. Prvú ligu v hádzanej a aj v basketbale hrala za Vysoké školy v Nitre, /neskôr premenované na Plastiku Nitra/, Lokomotívu Košice a neskôr druhú ligu za Levice, kde bola ocenená medzi desiatimi najlepšimi športovcami okresu Levice.

Jej veľkým osobným životným úspechom v športe je, že bola Akademická majsterka Československa v hádzanej. Po ukončení športovej kariéry, sa ako trénerka začala venovať mládeži. Trénovala žiacke družstvá, ktoré boli zaradené do útvarov talentovanej mládeže Školských športových stredísk a športových tried a dorastenecké družstvá, ktoré hrali prvú celoslovenskú ligu. Vychovala hráčky, ktoré reprezentovali Československo a Slovensko v dorasteneckej a ženskej kategórii.

Ako predsedníčka trénersko-metodickej komisii Západoslovenského kraja a neskôr ako predsedníčka Krajského zväzu hádzanej sa venovala spolu s členmi komisie a členmi KZHá talentovanej mládeži, zabezpečovali im podmienky pre rozvoj ich športového rastu, formou sústredení a organizovaní dlhodobých športových súťaží vo vekových kategóriách žiakov a dorastu. Na Celoslovenskej konferencii Slovenského zväzu hádzanej ju delegáti zvolili za podpredsedníčku Slovenského zväzu hádzanej pre rozvoj a mládež, kde jej pribudlo riadiť dorastenecké súťaže v rámci Slovenska.

Za dlhoročnú prácu Olympijský výbor jej udelil cenu "FAIR-PLAY"

Telovýchovné slávnosti s názvom spartakiáda boli povinné na viacerých stupňoch. Boli školské, obvodné a celoštátne (na Strahove) Od roku 1955 ich bolo 6. Spravidla sa konali každých

5 rokov. Cvičili rodičia s deťmi, mladší žiaci, starší žiaci, mladšie žiačky, staršie žiačky, dorastenci, dorastenkine, učni, ženy muži. Samostatne cvičili aj členovia Zväzarmu, svoje vystúpenie nacvičovali aj vojaci základnej služby. Cvičilo v podstate cele Československo. Najlepší cvičenci išli zo škol-

nacvičovať iných. Zúčastnila sa troch spartakiádach. V roku 1965 na VŠ cvičila vybranú skladbu na celoštátnej spartakiáde v Prahe. V roku 1975 bola Krajská náčelníčka Západoslovenského kraja pre skladbu učňovského dorastu. Bola účastná aj na poslednej spartakiáde v Prahe kde cvičila skladbu pre ženy v roku 1985.

Šport a pohyb bol jej srdcovou záležitosťou od útlej mladosti, ale mala aj iné záľuby, ktorým sa rada venovala, bola to kultúra, čítanie a recitácia. Veľkou jej záľubou, v ktorej tiež vynikala bolo ochotnícke divadlo .

Návrat po rokoch do rodnej obce, okrem pracovných povinností ju nenechá nečinnú.

Nie je, jej ľahostajný život v našej obci. Záleží jej na nej a na živote našich občanov. Stáva sa poslankyňou Obecného zastupiteľstva v Lužiankach, a zároveň predsedníčkou školskej komisie pri Obecnom zastupiteľstve pre volebné obdobie 1998 až 2002.

Od roku 2011 bola mimoriadne aktívna členka v Mestskej organizácii č.1 v JDS, od roku 2014 zastáva funkciu, predsedníčky Základnej organizácie JDS v Lužiankach V roku 2015 bolo pani Oťapkovej udelené vyznamenanie Jednoty dôchodcov na Slovensku III. stupňa a v roku 2017 vyznamenanie II. stupňa. Od roku 2015 bola I. podpredsedníčka Krajskej organizácie JDS Nitrianskeho kraja Organizácie zabezpečovala všetky významné podujatia kraja i Celoslovenské podujatia v kraji- napr.

Prehliadky speváckych skupín, Športové hry JDS, Matky mojej reč, Mesiac úcty k starším, Poetickú Nitru 2016, Zlate ruky, Od februára 2017 počas práceneschopnosti predsedníčky pani Olgy Csákayovej

bola poverená riadením krajskej organizácie od 17.mája2017 do 28. júna 2018

bola podpredsedníčkou Jednoty dôchodcov na Slovensku v Bratislave Za predsedníčku krajskej organizácie v Nitre bola zvolená na krajskom sneme dňa 28. mája 2018.

Jej snažením ako sama hovorí je:

ských do obvodných a z obvodných do celoštátnych družstiev do Prahy. V Prahe sa ich schádzalo okolo 750000 cvičencov a okolo 2 000 000 bolo divákov. Takáto masa ľudí potrebovala jednak zdatných a oddaných športovcov a trénerov. A taký ako bola naša spoluobčianka Mgr. Anna Oťapková boli hľadaný. Jednak cvičiť ale aj

organizovať podujatia formou výleto-
tov viac dňových zájazdov návštevou
divadla, rehabilitačno – liečebných
pobyto-
v, účasťou našich speváckych
súborov na rôznych spoločensko –
kultúrnych podujatiach, zveľaďova-
nie obce verejnoprospešnými brigá-
dami. Nedajú sa vymenovať všetky
činnosti ktoré sa podieľajú na živote
seniorov v obci, aby žili zmysluplne
v kruhu svojich vrstovníkov

Prvého októbra 2018 bola pani
Mgr. Anna Oťapkovej Ministrom práce,
sociálnych vecí a rodiny SR vymenovaná
za členku rady vlády pre práva seniorov
a prispôsobenia verejných politík procesu
starnutia populácie. Seniori sú teraz jej
srdcovou záležitosťou o čom svedčí aj
ostatné stretnutie ako účastníčky delegácie

s predsedom vlády SR Petrom Pellegrinim
28.11.2018 na Úrade vlády SR.

I naša obec si veľmi cení a váži aktívnu
pracovnú činnosť a snahu pani Mgr. Anny
Oťapkovej, o čom svedčí udelené obecné
ocenenie „Cena obce Lužianky“ starostom
obce a zápis do pamätnej knihy obce „Za
organizovanie kultúrnych a športových
podujatí pre seniorov a reprezentáciu obce.“

Je potešujúce a chváli hodné, že
tuto svoju, jej vlastnú iniciatívu a športového
ducha vstúpila aj do svojich dvoch detí.
Zbislav a Ľubomír išli v šľapajách svojej
matky. Syn aktívne hral prvú ligu za Červenú
hviezdu Bratislava, neskôr úspešne urobil
rozhodcovské skúšky a rozhodoval
Československú a Slovenskú

extra ligu v hádzanej. Po úspešnom
absolvovaní medzinárodných skúšok,
stal sa medzinárodným rozhodcom
Európskej a Celosvetovej hádzanárskej
federácie. Dcéra vyštudovala Športové
gymnázium v Trenčíne, na UKF v Nitre
získala titul Mgr. Bola aktívnu prvoligovú
hráčkou, dorasteneckou a juniorskou
reprezentantkou Československa v hádzanej.

Chcel by som sa touto cestou pani Mgr.
Anne Oťapkovej za všetku jej snahu a
vynaložené úsilie čo najsrdečnejšie
poďakovať a popriať jej všetko najlepšie,
pevné zdravie a šťastie v kruhu svojich
najbližších, manžel, deti, troch vnúčencov
a jednej pravnučky pre ktorých je a bude
ich stará mama určite dobrým vzorom.

Milan Cabánek.

Predseda vlády SR Peter Pellegrini sa stretol s predstaviteľmi JDS

Výsledky komunálnych volieb v našej obci Lužianky konané dňa 10.11.2018. na obdobie štyroch rokov - 2018 až 2022

Ako sa u nás v Lužiankach volilo je určite každému už známe Rád by som Vás milí, vážení spoluobčania poinformoval detailnejšie o výsledku volieb. Tak ako bolo zverejnené v Lužianskych novinkách č.3 do volieb na starostu išlo osem kandidátov.

Na poslancov nášho Obecného zastupiteľstva bolo prihlásených dvadsaťpäť kandidátov. Všetci spĺňali podmienky a boli zaradení na kandidátne listiny.

Volby prebehli regulárne, čiže bez problémov. Volilo sa v dvoch volebných okrskoch v zostave viď foto. Dohľad nad týmito dvomi volebnými komisiami mala ešte tretia miestna volebná komisia ktorá zosumariovala celé voľby. Táto komisia bola v zložení:

Predseda:

Ing. Alena Remenárová,

Členovia komisie:

Margita Baráthová

Dana Tatarová

Ing. Andrea Bojdová

Andrej Vranka

Počet voličov zapísaných

495

Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní

1143

Počet voličov, ktorí odovzdali obálku

1141

Počet platných hlasovacích lístkov pre voľbu poslancov do OZ

1121

Počet poslancov, ktorí sa mali zvoliť

9

Počet zvolených poslancov

9

Počet platných hlasovacích lístkov na voľbu starostu

1132

Percento voličov vo voľbách

45,81 %

Počet platných hlasov na voľbu starostu podľa poradia na hlasovacom lístku.

Číslo kandidáta na hlasov. lístku	Počet platných hlasov	Meno kandidáta
1.	114	Martin Beňo, Ing.
2.	424	Jozef Bojda
3.	47	Jozef Gregor, Bc.
4.	55	Emil Kiko
5.	35	Pavol Kostolník Mgr.
6.	103	Mária Macánková Ing.
7.	313	Matej Rehák Mgr.
8.	41	Jozef Vrabec Mgr.

Starostom obce pre volebné obdobie 2018 až 2022 sa stáva Jozef Bojda zo 424 platnými hlasmi.

Kandidáti, ktorí boli zvolení za poslancov do obecného zastupiteľstva v Lužiankách.

Poradové číslo.	Počet platných hlasov	Meno
1	569	Matej Rehák Mgr.
2	403	Milan Cabánek Ing.
3	387	Mária Macánková Ing.
4	386	Martin Zelenaj
5	379	Eliška Kuklová Bc.
6	378	Ivan Behúl
7	371	Martin Beňo Ing.
8	367	Peter Pagačovič
9	320	Stanislav Šantavý Ing.

Náhradníci – kandidáti, ktorí neboli zvolení za poslancov v poradí podľa počtu hlasov

1	306	Milan Ďurček
2	296	Andrea Vranková PhDr,MSc,MHA
3	286	Vladimír Klzo
4	284	Pavol Kostolník Mgr.
5	278	Stanislav Szorád
6	277	Jana Kiková
7	243	Jozef Oravský
8	222	Emil Kiko
9	222	Jozef Vrabec Mgr.
10	206	Zuzana Holešová Ing.
11	203	Juraj Dominka Ing. MBA.
12	183	Richard Schwarc Bc.
13	180	Andrea Vrabcová. Ing.
14	167	Martin Kolha
15	160	Jana Hudecová Ing.
16	93	Radoslav Holeš

Všetkým zvoleným kandidátom srdečne blahoželáme.

Milan Cabánek

Uznesenia

Uznesenia z ustanovujúceho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Lužianky, konaného dňa 8. decembra 2018 o 17,00 hod. na Obecnom úrade v Lužiankách

Uznesenie č. 62/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankách

a/ Obecné zastupiteľstvo v Lužiankách schvaľuje program rokovania.

b/ Obecné zastupiteľstvo v Lužiankách schvaľuje členov návrhovej komisie: Mgr. Matej Rehák, Peter Pagačovič, Bc. Eliška Kuklová

c/ Obecné zastupiteľstvo v Lužiankách schvaľuje overovateľov zápisnice : Ing. Mária Macánková, Ivan Behúl

d/ Obecné zastupiteľstvo v Lužiankách berie na vedomie určenie zapisovateľa pani Renátu Bírovú.

e/ Obecné zastupiteľstvo v Lužiankách konštatuje, že z celkového počtu 9 poslancov, sa podľa prezenčnej listiny ustanovujúceho rokovania obecného zastupiteľstva zúčastnilo 9 poslancov, čím zastupiteľstvo je uznášania schopné.

Obecné zastupiteľstvo v Lužiankách na svojom ustanovujúcom zasadnutí prerokovalo :

1/ Informáciu o výsledkoch voľby starostu a volieb do obecného zastupiteľstva

2/ Menovanie zástupcu starostu obce

3/ Poverenie poslanca, ktorý bude zvolávať a viesť zasadnutia obecného zastupiteľstva v prípadoch podľa § 12 ods. 2 prvá veta, ods. 3 tretia veta, ods. 5 piata veta a ods. 6 tretia veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

4/ Návrh na zriadenie obecnej rady a voľba členov obecnej rady

5/ Návrh na vytvorenie komisií pri OZ a voľba predsedov komisií

6/ Návrh na rajonizáciu obce a určenie rajónov pre poslancov OZ

7/ Návrh na určenie mesačného platu starostu obce.

1. Informácia o výsledkoch voľby starostu a volieb do obecného zastupiteľstva

Uznesenie č. 63/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankách

A. berie na vedomie

1. výsledky voľby starostu a volieb do obecného zastupiteľstva

2. vystúpenie novozvoleného starostu

B. k o n š t a t u j e, ž e

1. novozvolený starosta obce Jozef B O J D A zložil zákonom predpísaný sľub

starostu obce

2. zvolení poslanci obecného zastupiteľstva zložili zákonom predpísaný sľub poslanca obecného zastupiteľstva : Ivan Behúl, Ing. Martin Beňo, Ing. Milan Cabánek, Bc. Eliška Kuklová, Ing. Mária Macánková, Peter Pagačovič, Mgr. Matej Rehák, Ing. Stanislav Šantavý, Martin Zelenaj

2/ Menovanie zástupcu starostu obce

Uznesenie č. 64/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankach Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach
A/ berie na vedomie

Menovanie poslanca Mgr. Mateja Reháka do funkcie zástupcu starostu obce dňom 8. 12. 2018 v súlade s § 13 b/ ods. 1 a 3 zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

3. Poverenie poslanca, ktorý bude oprávnený zvolávať a viesť zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa § 12 ods. 2 prvá veta, ods. 3 tretia veta, ods. 5 piata veta a ods. 6 tretia veta zákona o obecnom zriadení

Uznesenie č. 65/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankach

Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach poveruje

1. poslanca Ing. Milana Cabánka zvolávaním a vedením zasadnutí obecného zastupiteľstva v prípadoch podľa § 12 ods. 2 prvá veta, ods. 3 tretia veta, ods. 5 piata veta a ods. 6 tretia veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

4. Zriadenie obecnej rady a voľba členov obecnej rady

Uznesenie č. 66/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankach Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach

A/ zriaďuje obecnú radu

B. volí za členov obecnej rady:

1/ Mgr. Matej Rehák

2/ Ivan Behúl

3/ Ing. Milan Cabánek

5/ Zriadenie komisií pri OZ a voľba predsedov komisií

Uznesenie č. 67/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankach

Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach

A/ zriaďuje komisie :

komisia stavebná

komisia kultúrna

komisia pre životné prostredie

komisia športu

komisia pre spoluprácu s podnikateľskými subjektmi a rozvoj podnikania

komisia finančná, rozpočtová a správy majetku obce

komisia dopravná a požiarnej prevencie

komisia sociálna a zdravotnej starostlivosti

komisia školská a mládeže

B/ v o l í

predsedu komisie :

Ing. Martin Beňo - komisia stavebná

Martin Zelenaj- komisia kultúrna

Peter Pagačovič- komisia pre životné prostredie

Ivan Behúl- komisia športu

Ing. Stanislav Šantavý -komisia pre spoluprácu s podnikateľ. subjekt. a rozvoj podnikania

Ing. Mária Macánková - komisia finančná, rozpočtová a správy majetku obce

Ing. Milan Cabánek - komisia dopravná a požiarnej prevencie

Mgr. Matej Rehák - komisia sociálna a zdravotnej starostlivosti

Bc. Eliška Kuklová - komisia školská a mládeže

C / u k l a d á

- poslancom - predsedom komisií, predložiť starostovi obce, návrh členov jednotlivých komisií z radov občanov a odborníkov v príslušnej oblasti, v termíne do 21.1.2019.

6. Návrh na rajonizáciu obce a určenie rájónov pre poslancov OZ

Uznesenie č. 68/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankach Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach pre-rokovalo návrh na rajonizáciu obce a pridelenie rájónov jednotlivým poslancom OZ.

Obecné zastupiteľstvo predložený návrh schvaľuje bez pripomienok.

Rozdelenie rájónov v obci LUŽIANKY

1.rájón - poslanec Ing. Martin Beňo

Vinárska ulica

Hlohovecká ulica

Pri trati

Vodárenská

Rastislavova – od Ferenitu po križovatku so Závodníkovou

Tatranská

Edisonova

2. rájón - poslanec Bc. Eliška Kuklová

Závodníková

Rastislavova ulica od križovatky so Závodníkovou po križovatku s Kajsa I.

3. rájón - poslanec Ing. Milan Cabánek

Kajsa I.

Kajsa II.

Rastislavova od križovatky s Kajsa I. po križovatku s Kajsa II.

4. rájón - poslanec Ing. Mária Macánková

Korytovská – oba smery

Rastislavova ulica od križovatky s Kajsa II. po železničný most

Ciolkovského ulica

5. rájón – poslanec Peter Pagačovič
Rastislavova ulica od železničného mosta po kostol

Sasinkova ulica

Nejedlého

Horákova

6. rájón - poslanec Ivan Behúl

Kaplanova

Rastislavova od kostola po cintorín

Mesačná

Švantnerova ulica

7. rájón - poslanec Mgr. Matej Rehák

Rastislavova ulica od cintorína po

Zbehy

Na Holotke

Obežná

Prúdova

8. rájón - poslanec Martin Zelenaj

Športová ulica

Na Ihrisko ulica

Počašie

Venušina

Radošinská

9. rájón - poslanec Ing. Stanislav Šantavý

Teslova

Urbanova

Dunajského ulica

Pod Hliníkom ulica

Hronského ulica

7. Určenie mesačného platu starostu

Uznesenie č. 69/2018 z Ustanovujúceho Obecného zastupiteľstva v Lužiankach Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach
u r č u j e

v súlade so zákonom NR SR č. 253/1994 Z.z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov v rozsahu určenom doterajším obecným zastupiteľstvom najneskôr 90 dní pred voľbami mesačný plat starostu Jozefa Bojdu vo výške plného úväzku.

Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach určuje základný plat starostovi obce podľa zákona NR SR č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 8. 12. 2018.

Návrhová komisia :

Predseda : Mgr. Matej Rehák, v.r.

Člen : Peter Pagačovič, v.r.

Člen : Bc. Eliška Kuklová, v.r.

Súkromná základná umelecká škola má záujem pôsobiť v Lužiankach

učiteľ Rigo Jozef a žiak Šimon Škultéty II. roč. husle.

Adam Škultéty II. roč. gitara

V základnej umeleckej škole prevažuje vlastný záujem žiakov o umelecké vzdelanie. Vychádzame z platných učebných plánov a individuálnych predpokladov žiakov a tomu zodpovedajú výsledky hodnotenia. Žiakov motivujeme aj slovným hodnotením a prezentáciou nadobudnutých vedomostí a zručností na verejnosti.

Verejné aktivity, súťaže, koncerty a výstavy sú jedným z ďalších kritérií hodnotenia výsledkov našej školy. Za školský rok sa uskutočňuje viacero interných a verejných podujatí školy. Tieto aktivity kladú vysoké nároky na organizáciu a propagáciu všetkých akcií, čo nie je možné bez zapojenia všetkých zamestnancov školy. Nejedná sa len o spoluprácu pedagógov ale aj rodičov, ktorí väčšinou týchto aktivít pomáhajú zabezpečovať po technickej stránke. Za ich ústretovosť si zaslužia veľké poďakovanie.

Verejné koncerty, výstavy a predstavenia sú súčasťou výchovno – vzdelávacieho procesu na SZUŠ. Žiaci školy verejnými vystúpeniami získavajú umeleckú prax, učia sa pohybovať na pódiu, zvládať trému a koncentrovať sa na svoj výkon. Verejné podujatia školy sú určené predovšetkým žiakom školy, ich rodičom, starým rodičom, známym, spolužiakom, ale aj všetkým pozvaným hosťom, ktorí majú záujem o činnosť SZUŠ – zástupcovia zriaďovateľa obce Lužianky, učitelia z iných škôl a pod.

Spoluprácu so zriaďovateľom školy – obcou Lužianky sa zlepšuje v operatívnej krízových aj nárazo-

vých problémov školy, v snahe riešiť dlhodobé problémy koncepcie, nie prvoplánovo. Predpokladáme, že Komisia pre školstvo bude v budúcom rokoch reálnou podporou. Spoluprácu na kultúrnych a spoločenských projektoch v obci Lužianky považujeme za samozrejmosť dobrých vzájomných vzťahov.

Hlavnou oporou školy sú finančne aj morálne rodičia, ktorí svoj záujem o školu prejavujú nielen návštevou podujatí, „povinnými“ platbami, ale predovšetkým dlhoročnou pomocou pri mimoriadnych potrebách a to či už finančne, alebo aj inak materiálne. Vzájomná dôvera je postavená na čistých finančných vzťahoch a prehľade financovania.

Naše silné stránky. Škola je plne organizovaná so všetkými štyrmi odbormi. Riaditeľia základných škôl nám vychádzajú maximálne v ústrety. Škola má kvalifikovaných pedagógov. Školská a triedna pracovná atmosféra je na veľmi dobrej úrovni – spolupráca, tolerancia, lojalita ku škole ako celku a rovnako ku kolegom. Priebežná modernizácia a dopĺňovanie ma-

teriálno – technického zázemia školy v súlade so ŠVP. Pravidelná medializácia a zviditeľňovanie školy.

Slabé stránky: Návrhy opatrení:

Elokované pracoviská budeme naďalej hľadať v okolí obce Lužianok tak, aby sme viac sprístupnili umelecké vzdelanie aj žiakom nižších ročníkov a žiakom zo vzdialenejších škôl. Dopad legislatívy štátu na financovanie súkromných ZUŠ. Nízka podpora Súkromných ZUŠ. Realizácia zákona o elokovaných pracoviskách poškodzuje Súkromné ZUŠ proti štátnym, čo sa odráža na strate v počte žiakov,

Ing. František Horník

Zástupca riaditeľa Ing. František Horník, Učiteľ hudby Rigo Jozef a žiaci II. ročníka Adam Škultéty gitara a Šimon Škultéty husle

Lužianky v Košiciach na Peace Marathon 2018

Dovoľte, aby som sa Vám predstavil, volám sa Juraj Rís, mám 34 rokov a už vyše jedenásť rokov bývam v Lužiankach. Pôvodom pochádzam z Nitry, kde som sa aj narodil a športovo vyrástol.

Určite sa pýtate, čo teda sa stalo také vážne, aby som sa ocitol tu, v Lužianskych novinách?

Odpoveď je jednoduchá: odbehol som Medzinárodný maratón mieru 2018 v Košiciach. Teda, aby som to upresnil, štartoval som v kategórii Polmaratón.

Jedného pekného rána som na mojom bežeckom prípravnom tréningu stretol p. Bírovú a následne sa ma pri najbližšej príležitosti spýtala, prečo bežím? Tak so jej povedal, že sa pripravujem na toto podujatie, z čoho boli na obecnom úrade nadšení a že by radi napísali článok z tohto významného podujatia. Bol som veľmi rád a rád by som sa s Vami podelil o túto moju skúsenosť.

Môžeme začať trochu faktami o maratóne. Medzinárodný maratón mieru (MMM) v Košiciach alebo nazývaný aj ako Košický maratón je najstarší maratón v Európe a tretí najstarší na svete (po Bostonskom a Yonkerskom maratóne). Po prvý raz sa bežal už v roku 1924. MMM štartuje každoročne v prvú októbrovú nedeľu o 9:00 hod.

Rís Juraj

Talian Jozef

Talian Michal

Tento ročník Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach sa konal 07. 10. 2018, čo bol už neuveriteľný 95. ročník. Štartovalo sa v nedeľu za krásneho, ale trochu chladnejšieho počasia. Prihlásených bolo skoro 14 000 bežcov v rôznych kategóriách Maratón, Pólmaratón, Štafeta a rôzne iné významné alebo detské kategórie. Samozrejme veľkým lákadlom pre bežcov a fanúšikov boli vytrvalostní bežci z afrických krajín ako Raymond Kipchumba Choge z Kene (víťaz) alebo Reuben Kiprop Kerio (minuloročný víťaz), stretnúť sa s nimi a prípadne vyfotiť bolo zážitkom. Množstvo bežcov štartovalo na tomto podujatí vôbec po prvýkrát, čo bol aj môj prípad a preto som mal veľký rešpekt. Predsa-

len, je to najstarší európsky maratón a môžeme byť hrdí, že je to práve na Slovensku. Kto bol aj na iných bežeckých pretekoch vie, že bežať MMM je niečo špeciálne!

Moja príprava na maratón bola jednoduchá: nabehať pred pretekmi čo najviac kilometrov a rozložiť ich do týždňa pravidelne tak, aby som to zvládol a aby som sa nezranil. Toto sme si nastavili spolu s mojimi kolegami v práci s Jožkom Talianom a Michalom Talianom – mojimi spolubežcami. Samozrejmosťou bolo upraviť stravu, v čom som vďačný mojej manželke, ktorá mi v tomto veľmi pomohla! Najväčšia radosť bola behať a trénovať s mojimi deťmi, ktoré zavčas ráno sadli na bicykel a povzbudzovali ma a takto

mi to odbiehalo aj trochu „rýchlejšie“.

Až prišiel deň „M“.

Ako som už spomínal skôr, pretek sa začal v nedeľu v krásne, trochu chladné ráno o deviatej hodine. Ten nával adrenalínu v tú hodinu som ešte nezažil! Vidieť množstvo ľudí, fanúšikov, organizátorov a bežcov na jednej hromade spojených v tú jednu vec je úžasné. Veľa energie bežcom na štarte dodal už len svojim príchodom olympijský víťaz Matej Tóth a bolo úžasné s ním bežať na jednej trati. Na toto už nikto nezabudne po celý svoj život.

Po slávnostnom štarte a zahrievacích prvých kilometroch sa začínajú robiť skupinky bežcov, predsa len každý má natrénované svoje tempo. Aj ja som šiel s mojimi spolubežcami naše tempo, tak aby sme vydržali až

do cieľa. Ako tak kilometre pribúdali, energia priamoúmerne odbúdala, vždy sme boli vďační za každý stánok s pitným režimom, aby sme čo to doplnili. Veľkú úctu a pochvalu si zaslúžia samotní ľudia, ktorí stáli fakt po celej dĺžke trate a neúnavne povzbudzovali a dodávali tým obrovské množstvo energie.

Samozrejme vždy sa objaví aj kríza a tá prišla! Vtedy som si v duchu povedal, že teraz alebo nikdy a za svoju rodinu, kamarátov a celú dedinu to musím dať! Výsledok? Nepodstatný. Musím prísť do cieľa, medaila už čaká! A aj sa tak stalo. Víťazstvo moje, mojej rodiny, mojej dediny. Nakoniec sme boli aj tak prekvapení z výsledku. Jožko to dal tesne pod dve hodiny, ja s Mišom 2h:13min. Zo 6000 bežcov v našej kategórii sme boli v tej prvej polovici, presnejšie okolo miesta 2400.

A potom to všetko prišlo: nával emócií, radosti, zadostučinenia.

Teraz pri písaní rozmyšľam, aký to malo zmysel vôbec trénovať, týrať svoje telo, premáhať sa, behať stovky kilometrov? Presne taký, aký som to opísal. Bolo to nezabudnuteľné.

Po Lužiankach pri mojom behaní a trénovaní stále vidím zopár bežcov, vytrvalcov a určite sa nájdú medzi nimi borci, ktorí tiež boli v Košiciach. Ak toto čítate, určite mi dáte za pravdu, že behaním, úplne jednoduchým behaním môžete urobiť dobre nielen svojmu telu ale aj duši. Možno by stálo za zváženie a budem tomu veľmi rád, a pokiaľ nám to zdravie dovolí, spojme sa na budúci rok dokopy, my všetci bežci z Lužianok a odbeháme Medzinárodný maratón mieru 2019 SPOLU! Bolo by to úžasné...

Ing. Juraj Rís

Ja len môžem s potešením dodať, je to fakt úžasné. Sme nesmierne radi, že medzi nami žije takýto behu oddaný športovec, s tak pevnou vôľou a vytrvalosťou. Mali sme v našej histórii veľa dobrých športovcov, ale doteraz, aspoň si nespomínam, že by niekto zabehol Košický Maratón. Blahoželáme jemu, teda Ing. Jurajovi Rísovi, ale aj jeho kolegom spolu bežcom s práce na dlhé trate k dosiahnutému úspechu.

Milan Cabánek.

WEB: koscimarathon.com

Rok na dedine

Nedeľa v 46 týždni v tomto roku sa niesla v podaní našej spevackej skupiny Lúč a pod záštitou nášho starostu obce Jozefa Bojdu, veselím zábavným programom pod názvom „Rok na dedine“, ktorého účelom je pobaviť naše vďačné obecnstvo a zároveň si zaspomínať a ukázať ako sa žilo, pracovalo a nie v poslednej dobe ako sa zabávali naši rodičia a starý rodičia. Každá časť roku, bola ničím špecifická, zaujímavá. Či už to bolo v letnom období, zber obilia čiže – žatva. Na jeseň oberania hrozna a jeho spracovanie, ale aj rezanie a nakladanie kapusty, ktorá tvorila základnú obživu s bohatým zdrojom vitamínov v každej rodine počas zimných mesiacov až do jarneho obdobia. Alebo to boli zábavné historky z párania peria, u nás zo zaužívaným názvom „Drápanie peria“, ako aj veselé ako i veselé príhody starších ľudí u dedinského lekára. Orga-

nizátori tohto veselého podujatia si prizvali, podobné súbory z okolitých obcí, ktoré majú podobné zameranie zábavy vo svojich programoch.

A tak sa v našej sále kultúrneho domu stretli účinkujúce súbory, Kepeždanka z Hajskeho, Bádičanka z Bádíc, Janikovská studnička z Janikoviec, naša spevacka skupina Lužiančanka a organizátorka tohto podujatia naša spevacka skupina Lúč.

Každá z týchto pozvaných skupín si pripravila zábavné pásmo programu, zo starších tradícií, ktoré sa na dedinách pravidelne striedali, počas ročných období. V dobovom oblečení, ktoré spravidla tvorili kroje, jednotlivých obcí, s náradím a nástrojmi, ktoré sa v tej danej dobe používali.

Úvod patrilo našej hostiteľskej spevackej skupine „Lúč“, ktorá svojimi veselými piesňami pozdravila všetkých prítomných v sále.

Cely tento zábavný program od začiatku až do konca viedla a moderovala precízne a zaujímavu naša spoluobčianka Mária Pagačovičová, ktorá veľmi pútavo viedla a bližšie predstavila jednotlivé účinkujúce spevacké skupiny, ako aj ich program s dejom, ktorý bol aktuálny v určitom období a čase, kedy sa udalosti skutočne odohrali. Po úvodnom privítaní čestných hostí tohto programu ktorými boli Oľga Csakayová – čestná krajská predsedníčka JDS, Mgr. Anna Oľapková – predsedníčka KO JDS a zároveň predsedníčka ZO JDS v Lužiankach, Mgr. Július Gála – starosta obce Bádice, Ing. Marian Vrabec – predseda kultúrnej komisie pri OZ v Lužiankach, ako aj všetkých prítomných na tomto našom v poradí už šiesteho ročníku zábavného programu „Rok na dedine“.

Vystúpenie skupiny Bádičanka z

Bádic, zaujala svojimi krojmi a krásnymi ľudozvučnými piesňami ako aj scénkou „páranie peria“ pri ktorom sa pospomínalo ako to v minulosti bolo všetky novoty v obci, ohovorili sa neprítomní na páračkách a rozprávali sa strašidelné historky, pri ktorých tuhla krv v žilách.

Skupina Lužiančanka sa predstavila zábavnou scénkou „Dedinský lekár“, ktorá pobavila prítomných problémami, lekára, ktorý žil a liečil na dedine starých ľudí, kedysi dávno.

Veselé piesne pri dožinkách, čím sa vyznačoval koniec žatvy, zber a uskladnenie obilia, v krojovanom pracovnom oblečení žencov a žníc bolo ukážkou doby našich starých rodičov. Po tejto scénke s názvom „Žatva“ v podaní skupiny Janikovská studnička bola vyhlásená prestávka. Počas tejto prestávky na občerstvenie sa podávala chutná kapustnica a ešte chutnejšie víno pre všetkých prítomných, ktorý sa v sále nachádzali.

Po malom občerstvení nasledovali veľmi príbuzne programy a to „Vino-branie“ v podaní skupiny „Kepežďanka“ z Hajskeho v ktorom sa spomínalo na časy a zvyky ktoré boli súčasťou tohto aktu spracovania hrozna v minulosti.

Druhým alebo ďalším zábavným programom bola príprava kapusty na spomínanú kapustnicu a to drobenie či rezanie kapustných hláv a takto upravenej a narezanej kapusty uskladňovanie na zimné obdobie spravidla do drevených sudov používaných len na tento účel. Takto pripravená kapusta sa po prevrstvení soľou musela „namágať“ ušliapaním bosými nohami v spomínanom drevenom sude tak, že s nej vytekala šťava. Takto upravená kapusta sa zatažila ťažkým kameňom a nechala sa kvasiť v teplej miestnosti. Ukážku „Kvasenie kapusty“, s humorným podtónom predviedla naša spevácka skupina Lúč.

Záver tohto zábavného a pre tých neskôr narodených aj poznávacieho programu, dávnych zvykov a obyčají na pokyn moderátorky tohto celého programu zaznela spoločná pieseň, ktorá sa niesla celou preplnenou sálou „Na Kráľovej holi ...“.

Mne zostáva všetkým účinkujúcim ako aj organizátorom tohto vynikajúceho programu len srdečne poďakovať v mene všetkých prítomných za toto krásne nedeľné odpoľudnie.

Milan Cabánek

Október – mesiac úcty k starším

Keď sa povie október, spravidla každý z nás si pomyslí na starších a s tým súvislosť, úctu k nim starším. Tak to bolo aj v poslednú októbrovú nedeľu u nás. Kultúrny dom praskal vo švíkoch, tolko sa nás tam zišlo, ba boli aj taký ktorí sa museli vrátiť domov, pretože sa im neušlo miesto. Aj tu som si spomenul na tých starších, ktorý tento náš Kultúrny dom stavali a v mnohých prípadoch už nie sú medzi nami. V tej dobe výstavby to bol najväčší kultúrny stánok v kraji, no a dnes niekedy aj ten je malý, ale aj tak sme im za to, že ho máme, veľmi vďačný.

Čiže v tento deň, v nedeľu 28. októbra 2018, sme sa ponáhľali do Kultúrneho domu kde sa odpoľudnia konala slávnosť „Úcta k starším“. Túto slávnosť organizačne zabezpečovala ZO JDS z Lužianok. Záštitu nad týmto podujatím prevzal, ako každý rok starosta obce Jozef Bojda a prizval si aj vzácných hostí ktorými boli:

Eva Antošová, poslankyňa NR SR a podpredsedníčka NSK

Pavol Drienovský, podpredseda KO JDS

Marian Kéry, poslanec NR SR a podpredseda NSK

Miloslav Horka, podnikateľ

Máriu Vargovú, tajomníčku KO JDS

Oľga Csákayová, čestná predsedníčka KO JDS

Agáta Fišerová, tajomníčka OO JDS

Alena Remenárová, HK OcU Lužianok

Programom viedla – moderovala sama predsedníčka ZO JDS v Lužianok, Mgr. Anna Oťapková ktorá privítala vzácných hostí, žiakov Materskej

školy, spevácky súbor z Krnče, ako aj všetkých prítomných v sále.

Úvod patrilo našim žiakom z Materskej školy, ktorá nacvičila zo svojimi učiteľkami obširny a veľmi pekný pútavý program, pre naše babičky a prababičky. Musím sa pochvalne vyjadriť o našich najmenších žiakoch, ktorí boli úžasný. Po peknom programe detí nasledovala báseň, v podaní Jarky Košovej od Andreja Plávku s názvom „Sláva životu“. Bol to krásny umelecký zážitok, kde každý zo zatajeným dychom sledoval prednes dlhej krásnej básne.

Príhovor starostu sa niesol v duchu chvál a ďakovných tónov našim starším občanom – seniorom. Vystúpenie umeleckej skupiny z Krnče, ktorá u nás mala premiéru, každého oslovilo svojim podaním piesní a spevom.

Stalo sa už peknou tradíciou, že každoročne starosta obce oceňuje, seniorov, ktorí svojou angažovanosťou, dlhoročnou prácou sa pričínili o rozvoj a zviditeľnenie našej obce v rôznych oblastiach života.

Zápisom do pamätnej knihy a pamätnou plakettou „**Za rozvoj obce a aktívnu angažovanosť**“ boli ocenení aši spoluobčania :

Ing. Marian Vrabec, poslanec OZ, predseda kultúrnej komisie, ktorý sa svojou organizáciou pričínal o kultúrnu činnosť v obci a organizovaním verejne - prospešných prác šírili dobré meno obce

Ing. Stanislav Beňo, poslanec OZ, predseda stavebnej komisie sa podieľal na zveľadovaní obce a šírení jej dobrého mena.

Jozef Pagačovič, podieľal sa ako poslanec OZ na šírení dobrého mena Obce, aktívne pracoval ako funkcionár futbalového klubu.

Miroslav Jančík, bol aktívny funkcionár v telovýchovnej jednote, najväčší vzťah mal k futbalu a iným činnostiam kultúrneho

Pavol Šuník, patrí medzi prvých členov speváckej skupiny Jeseň. V súčasnosti je členom speváckej skupiny Lužiančanka, ktorá reprezentuje obec na rôznych kultúrnych akciách

Vladimír Slávik, patrí medzi prvých členov speváckej skupiny Jeseň. V súčasnosti je členom speváckej skupiny Lužiančanka, ktorá reprezentuje obec na rôznych akciách.

Spevácka skupina Lúč, úspešne nás reprezentuje na kultúrnych akciách v rámci okresu, kraja. Skupina nás úspešne reprezentovala na krajskej prehliadke speváckych súborov Járku.

Na tejto slávnosti, ktorá sa niesla v znamení „Október – mesiac úcty k starším“, bolo okrem obecných vyznamenaní udeľované starostom obce, aj jedno okresné vyznamenanie. Toto okresné vyznamenanie bolo

udelené „Za dlhoročnú aktívnu činnosť, rozvoj, zviditeľňovanie a šírenie dobrého mena v JDS“ **Márii Štefanekovej**, ktoré prevzala z rúk pani Agáty Fišerovej, tajomníčky Okresnej organizácie v Nitre.

Za všetkých ocenených sa poďakoval, Ing. Marian Vrabec. Pochvalne sa vyjadril k peknému programu aj zástupca NSK, Ing. Kéry, ocenil prístup obce k seniorom a odovzdal predsedníčke ZO JDS Mgr. Anne Oľapkovej kyticu ruží. Záverečné slovo s pochvalným uznaním na aktivitu členov, ako aj výboru ZO JDS v Lužiankách, ale hlavne edeniu obce, za príkladný prístup k seniorom mala čestná predsedníčka KO JDS pani Oľga Csákayová.

Všetkým vyznamenaným k oceneniu srdečne blahoželáme.

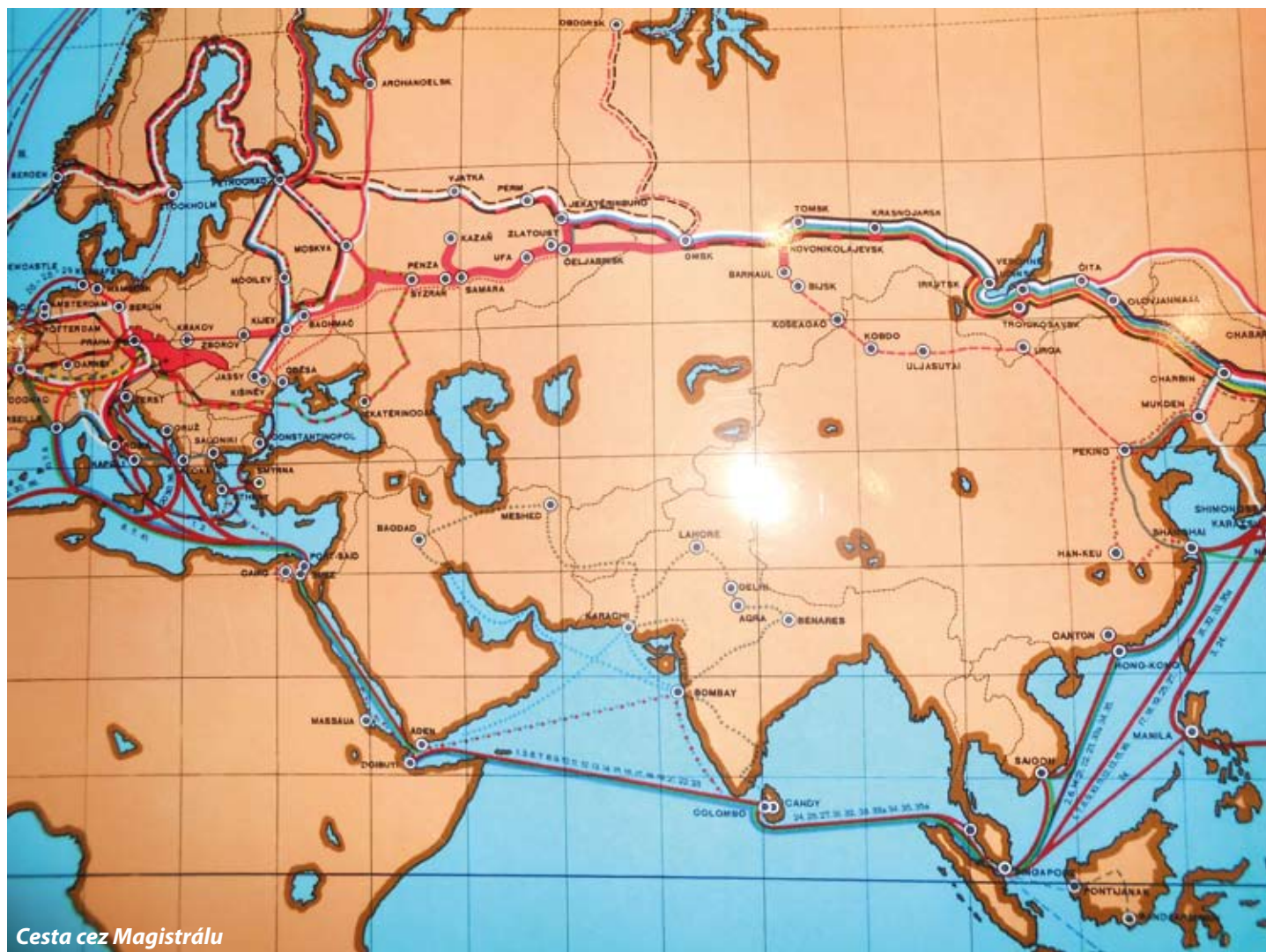
Milan Cabánek.

Červené maky

Jedenásta minúta po jedenástej hodine v jedenástom dni v jedenástom mesiaci je symbolom času, ktorý sa v posledných rokoch, častejšie pripomína. Je to bod v ktorom sa zastavilo utrpenie celého sveta, tým, že sa skončila pred sto rokmi prvá svetová vojna, ktorá bola veľkým krvavým konfliktom aký dovtedy svet nezažil. Nie na darmo ju nazývajú aj Veľká vojna. Trvala oficiálne štyri roky a po jej skončení zo starej Európy nezostal kameň na kameni. Začala atentátom na nasledovníka Rakúsko – uhorského trónu arcivojvodu Ferdinanda d' Este a jeho manželku, čo vlastne odštartovalo prvú svetovú vojnu. Habsburga a jeho manželku zastrelili v Sarajeve 28. júna 1914 roku.

Cesta cez Magistralu

Rakúsko – Uhorsko mesiac po atentáte vyhlásilo Srbsku vojnu. Cárské Rusko, ktoré bolo spojencom Srbska, začalo mobilizovať armádu, a tým sa spustila reťazová reakcia, ktorá viedla k najkrvavejšiemu konfliktu v ľudských dejinách. Prvého augusta vyhlásilo Nemecko vojnu Rusku, deň nato Francúzka a Nemecká armáda vtrhla do neutrálneho Belgicka, následne Nemecko vyhlásilo vojnu Veľkej Británii. Vojna nabrala svetový charakter, okrem Európy sa bojovalo aj v Afrike a Ázii.

Jedna z najkrvavejších bitiek sa odohrala dva roky po začatí vojny na západnom fronte pri Francúzskom meste Verdun. Francúzska a Nemec-

ká armáda tu bojovala od februára do decembra, čím sa Verdun zapísal ako najdlhšia vojna v histórii ako bitka Veľkej vojny. Pri Verdune padlo doko-
py 300 000 vojakov.

Najhoršie boje sa odohrávali medzi 1. júlom a 18. novembrom 1916 na rieke Somma, kde Francúzov vyčerpaných stratami pri Verdune museli vo veľkej miere nahradiť britské jednotky. Boje sa vliekli a zmenili sa na zákopovú vojnu, v ktorej sa bojovalo doslova o každý meter a frontová línia sa posúvala raz v prospech jednej strany, raz druhej. Briti napočítali na Somme 420 000 padlých, Francúzi 205 000 a Nemci okolo 500 000 mŕtvych.

Inak to nebolo ani na území nášho

terajšieho Slovenska. Už od začiatku vojny v roku 1914 regrutovali slovenskí vojaci do dvoch veľkých celkov. Boli to 1. a 4. c. a k. (cisárska a kráľovská armáda) Slováci svojím počtom tvorili na začiatku vojny približne 4 % celej Rakúsko – Uhorskej armády, čo predstavovalo 1/7 obyvateľstva, pritom vojna len začala. Blízkosť Slovenska k Ruským hraniciam predzna-
menalo najčastejšie pôsobisko našich krajanov. Ich úloha bola celkom jasná. Zastaviť a čo najskôr poraziť cársku armádu. Hneď na začiatku vojny Slováci prešli peklom. Straty boli miestami 40 – 50 % z celkového počtu mužstva. Väčšinu týchto jednotiek tvorili Slovenské a České zbory, ktoré niesli

Kladenie vencov

KO JDS

najväčšiu ťarchu bojov. Bojovalo sa totiž o hranicu monarchie a hrozilo, že sa bojisko preniesie na územie Rakúsko – Uhorska.

Mladým Slovanom sa veru nechcelo bojovať za zaostalú monarchiu, ktorá ich vlastné právo a zaujmi už stáročia potláčala represáliami a maďarizáciou. Keďže na druhej strane frontu bojovali Rusi – Slovania, blízky kultúrou, ideovo a jazykom. Myšlienka všeslovanskej vzájomnosti sa v priebehu prvej svetovej vojny posilnila masovým prebiehaním Čechov a Slovákov, k nepriateľom Rakúsko – Uhorska. Z vojnových zajatcov sa najprv stali posily Cárského Ruska. Vytvorili sa revolučné, dobrovoľné či zahraničné vojská, neskôr pomenované légie.

Výstrel z Auróry znamenal ostrý zvrát pre dejiny i pre legionárov. V priebehu niekoľkých týždňov sa Československá armáda roztrúsená v Rusku sústredila a získala pod svoju kontrolu celú transsibírsku magistrálu. Bol to ojedinelý historický jav, že vojsko štátu, ktorý ešte ani neexistoval ovládal rozlohou obrovské územie. Červená armáda to nechcela tolerovať a rozpútali sa krvavé boje. Odpor bolševických vojsk trval až do Vladivostoku. M.R. Štefánik od tohto momentu všetku svoju energiu venoval snahe dostať 40 000 legionárov do novovzniknutej vlasti. Z Vladivostoku bolo celkove vypravených 36 lodí, ktoré sa však vydali rôznymi smermi. Posledná loď vyrazila z Vladivostoku až v sep-

tembri 1920. S krutej vojnovnej anabázy sa domou nevrátilo viac ako 4 000 krajanov. Dobové pramene uvádzajú úmrtia ešte aj cestou domov, niekoľko vojakov našlo pre to svoj hrob na dne Tichého či Indického oceánu. Pre tých čo toto prežili trvala 1. svetová vojna nie štyri ale šesť rokov.

Z našej obce sa bojov na Sibírskej magistrále zúčastnili štyri osoby. Dve sú neznáme, nevieme ako sa do Lužianok dostali. Dvaja sú naši rodáci a majú tu svojich potomkov. Jednou je, respektíve bol **František Jančík**, ktorý, sa vrátil domov v júli 1920 transportom 24, loďou Kemon. Druhý bol **Jozef Horka**, ktorý sa vrátil domov v septembri 1920 transportom 33 loďou Logan. Mal som tú česť oboch na-

Zväz vojakov klub Nitra _ Zobor

Jozef Horka

*12.12.1887

†04.08.1978

František Jančík

*19.06.1883

†09.09.1956

vrátivších legionárov poznať.

Tento úvodom spomínaný mesiac, deň, hodinu a minútu pri príležitosti 100 výročia podpísania prímeria v Compiègne vo Francúzku, ktoré ukončilo viac ako štyri roky trvajúcu 1. svetovú vojnu (1. svetová vojna sa začala 28. 07. 1914. a skončila podpísaním prímeria 11.11. 1918 o 11. hod. a 11. minúte, i keď sa ešte bojovalo v Rusku, Japonsku). Sme sa zišli na pietnom spomienke v susedných Mlynárčiach na vojenskom cintoríne, jednom z mnohých na Slovensku aby sme spolu s organizátorom vojenským útvarom v Nitre, predstaviteľmi VUC, veľvyslancom Poľska, KO JDS,

OO JDS v Nitre, a širšej verejnosti uctili pamiatku obetí 1. svetovej vojny položením vencov a kvetov k soche vojaka v plnej polnej, ktorá stojí nad hrobom vojenského kuráta, kapitána Zdráleka.

V 1. svetovej vojne zahynulo asi 10 miliónov vojakov a 7. miliónov civilistov. Ranených bolo 21. miliónov.

Vojenský cintorín v Mlynárčiach je unikátny tým, že vedľa seba ležia muži rôznych národností a viery vyznania. Bojovali spolu, ale aj proti sebe. Ich hroby sú rovnaké, len symboly na ich náhrobných kameňoch sa líšia, - Kresťania majú kríž, Pravoslávni dvojkríž a Moslimovia polmesiac. Cintorín vznikol na začiatku vojny, v roku 1914 pri epidemickej nemocnici, ktorá sústreďovala chorých vojakov a zajatcov na pozorovanie a liečenie. Na vojenskom cintoríne v Mlynárčiach je pochovaných 437 vojakov, približne 20 národností.

Vojnový veteráni prvýkrát prijali „Červený Mak“ ako symbol úcty vojnovým obetiam už v roku 1920.

Tento symbol sa objavil v básni kanadského lekára „Na flámskych poliach“, ktorý počas vojny slúžil ako chirurg no bolesť a smrť vojakov sa ho hlboko dotkli. Písanie poézie mu pomohlo vysporiadať sa s ťažobou vojny. Červený mak je v jeho básni obrazne povedané, preliatie krvi na svetových

bojiškách a dnes je symbolom vojnových veteránov pri spomienkových slávnostiach v mnohých krajinách

Pietna spomienka začala presne o 11.11.o11hod a 11minúte 11-timi salvami. Príhovor patrilo organizátorovi – Vojenskému útvaru v Nitre. Potom v rozsiahлом prejave sa zúčastnil zástupca VUC, po ňom nasledovala modlitba za všetkých zosnulých. Kladenie vencov predstaviteľmi diplomacie, vojenského útvaru, verejnej správy KO a OO JDS v Nitre, nasledovala báseň „Na flámskych poliach“ v prednese Ing. Jána Galabu. Zaver patrilo piesni s názvom „Italský front“ v podaní Zväzu vojakov- klub Nitra Zbor.

Milan Cabánek.

Na flámskych poliach

**Na poliach flámskych kvitnú maky divé
Rad za radom lemujú biele kríže divé.
Tu ležíme. Na oblohe škovránky statočne
Svoju pieseň spievajú, hukotom zbraní
Pod nimi neprestajne rušenú.**

**My už však nevstaneme a je to možno zdanie,
Že včera ešte žili sme, milovali a boli milovaní.
Teraz len ticho ležíme na tejto flámskej pláni
Náš boj zasa však iní prevezmú**

**Do vašich rúk dáme svoju pochodňu
A vy ju neste v diaľ. Ak by vám zhasla,
Spomeňte si na náš žal,
Že sme tu padli zbytočne.
Len divé maky červené ďalej rastú
na poliach flámskych.**

Legionársky list

Ing. Jan Galaba

Motivačné činnosti záhradkárov

V novembri sa obyčajne záhrady ukladajú na zimný spánok, aj keď tento rok bol čiastočne výnimkou. Záhradkári sa starajú v tomto pokojnom období o uskladnené ovocie a zeleninu. Študujú odbornú literatúru, listujú v katalógoch, vyhľadávajú na internete novinky, navštevujú výstavy vín alebo prijímajú pozvanie na hodnotenie jablák a degustáciu pálenky.

V novembri sa obyčajne záhrady ukladajú na zimný spánok, aj keď tento rok bol čiastočne výnimkou. Záhradkári sa starajú v tomto pokojnom období o uskladnené ovocie a zeleninu. Študujú odbornú literatúru, listujú v katalógoch, vyhľadávajú na internete novinky, navštevujú výstavy vín alebo prijímajú pozvanie na hodnotenie jablák a degustáciu pálenky.

Tento rok členovia výboru lužianskej záhradkárskej organizácie pozvali hosti, svojich členov a sympatizantov na 11. ročník ochutnávky jablák, 4. ročník súťaže o najkrajšie jablko a 13. ročník degustácie pálenky. Predmetná akcia sa konala 25.11.2018 v Kultúrnom dome Lužianky. Výbor záhradkárov o 13, 00 h. pripravil potrebné náležitosti tak, aby sa o 14, 00

h. mohli preberať vzorky od pestovateľov.

Predseda ZO SZZ (Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov) o 15, 00 h. privítal hostí z družobných organizácií, domácich záhradkárov a sympatizantov. Podujatie navštívilo 58 osôb.

Do kategórie „Ochutnávka jablák“ prispelo 13 pestovateľov s 25 expozitami a nasledovnými odrodami: Fuji, Gala, Gloster, Golden Delicious, Idared, Jonagold, Jonagored, Jonatan, Rubinola, Rubín, Rosalinda, Spartan, Starkrimson a Topaz. Najpočetnejšími odrodami boli Golden Delicious, jeho klony a Starkrimson.

Golden Delicious je veľmi známa odroda, pochádza z USA. U nás sa pestuje takmer 60 rokov. Jablká boli guľaté, zelenožlté, dozreté až žlté. Dužina

bieložltá, pevnejšia, šťavnatá s vínovkasto – sladkou aromatickou chuťou.

Starkrimson pochádza tiež z USA. U nás bola odroda povolená od r. 1970. Vystavené plody boli väčšie v porovnaní s Golden Delicious, kúzelovito pretiahnuté, rebrované. Šupka bola tmavočervená až fialová, s výraznými lenticelami (drobné šošovičky, slúžiace na dýchanie). Dužina bola kompaktná zelenožltej farby, šťavnatá, sladkej chuti.

Za najchutnejšie jablko návštevníci označili Topaz od pestovateľa **Ing. Jozefa Matuška**, ktorý bol odmenený vecným darom, šálkou s nápisom „**Najchutnejšie jablko roka**“.

Topaz je česká odroda, kríženc Rubín x Vanda. Literatúra uvádza, že je odolná proti chrastavosti a múčnatke jabloňovej. Záhradník Jozef Starkl

označil Topaz drahokamom medzi jablňami. Vystavené jablká boli stredne veľké, plocho guľaté s červenými pásikmi (žíhané), dužina krehká s nádychom do žltá, šťavnatá, aromatická, pripomínajúca pomaranč.

V kategórii „**Najkrajšie jablko**“ bola najúspešnejšou odrodou Florina, ktorá získala 25 lístkov, od pestovateľky **Márie Ábelovej**. Jej radosť bola o to väčšia, lebo stromček si zabezpečila od záhradkárskej organizácie Lužianky, ktorá ho nakúpila z ovocnej škôlky. Radosťne oznamovala, že prvý krát jej v tomto roku zarodil, s jedným jabĺčkom, ktoré priniesla na výstavu, a bola ocenená šálkou „Najkrajšie jablko roka“. Florina je zimná odroda, rezistentná voči chrastavosti a plesniam. Plod bol stredne veľký, červené sfarbený s líčkom. Na súťaži sa zúčastnilo 12 vystavovateľov s 13 odrodami, a to tie, ktoré boli zastúpené aj v kategórii najchutnejšie jablko.

Už 13. raz sa degustovala pálenka v KD Lužianky, kde donieslo vzorky tiež 13 vystavovateľov. Najviac chutila griotka (likér) **Karola Korca**, hosťa z Veľkého Zálužia, ktorý získal 13 lístkov a odmenou mu bolo tričko s ná-

pisom „**Najchutnejší destilát roka**“. Z 19 vzoriek sa najčastejšie opakovala jablkovica (calvados). Ďalšie boli: citrónové, griotka (likér) z moruše a oskorus, hruškovica, marhuľovica, slivovica, vínovica (terkelica) a višňovica.

Pán Korec vyrobil griotku (likér) z moruše čiernej, čo je iste vzácnosťou. Liehovarnícky výraz pre griotku pripúšťa len výrobu z višni. Na základe tohto predpokladáme, že vhodnejší názov by bol morušový likér. Likér je vlastne sirupový alkoholický nápoj, ktorý sa vyrába tak, že sa presýpajú vrstvy ovocia (v našom prípade moruši) s kryštálovým cukrom. Po určitých dňoch fermentácie sa roztok prefiltruje viackrát, aby sa získal čistý likér. Pretože morušový likér sa stal akousi delikatesou, tak sme uvažovali, aké látky obsahuje, keď zatlačil do úzadia aj mnohokrát ospievanú slivovicu a iné prinesené destiláty.

Priblížim aspoň krátku charakteristiku moruše, nakoľko sa už v našej obci len ojedinele pestuje. Poznáme dva varianty moruše, biela a čierna. Biela pochádza z Číny a čierna z Iránu. Biela má plody menšie, veľmi sladké, čierna

väčšie aromatické, chuťovo podobné ostružinám. Morušu začali pestovať v Číne takmer pred 4000 rokmi pred našim letopočtom a už pred 659 rokmi pred Kristom používali morušové korene, vetvy, listy a plody k liečebným účelom. Výskumníci zistili, že antioxidanty (napr. resveratrol), aj z moruši, sa môžu využívať na prevenciu kardiovaskulárnych a neurodegeneratívnych ochorení. Významné sú proti Alzheimerovej chorobe, kde napadnuté mozgové tkanivá obsahujú beta-amyloidné plaky, zhluky patologických proteínov, ktoré spôsobujú poškodenie až zánik nervových buniek a spojov. Výskumom bolo zistené, že morušový extrakt inhibuje (spomaľuje, utlmuje) tvorbu beta-amyloidných plakov, čím znižuje ich neurotoxickú aktivitu. Dánski vedci zistili, že resveratrol, priaznivo pôsobí aj proti osteoporóze a podporuje nárast kostnej drene. Nielen v čiernej moruši sa nachádza resveratrol, ale aj v inom tmavom ovocí a zelenine. Napr. vinár v Pezinku si dal testovať malokarpatské vína do Rakúska, kde zistili, že obsahujú 150 – 200 mg/l resveratrolu. Podložil to aj tým, že jeho

babka každý deň pila trochu červeného vína a dožila sa 92 rokov. Tvrdí, že aj obyvatelia Pezinku sa dožívajú 80-90 rokov. Výsledky pokusov s resveratrolom naznačujú, že brzdí proces starnutia buniek, čím upevňuje zdravie a predlžuje ľudský život.

Iný antioxidant, zaexantín, chráni sieťnicu oka, je prevenciou proti šedému zákalu a makulárnej degenerácii.

Biela moruša je zaradená do kategórie „Superpotravy“, ktoré sú charakteristické vysokou koncentráciou nutrične prospešných látok pre ľudský organizmus, ako sú vitamíny, minerálne a stopové prvky, antioxidanty, enzýmy, aminokyseliny a iné látky.

Na webovej stránke Internetu je uvedená nutričná hodnota jednej šálky moruše: 60,2 kalórií, 13,7g uhlíhydrátov, 2g bielkovín, 0,5g tuk, 2,4g vláknina, 51mg vit. C, 10,9mg vit. K, 1,2mg vit E, 272mg K, 54,6mg Ca, 53,2mg P, 25,2mg Mg (horčík), 2,6mg Fe, 272mg K, 0,1mg riboflavínu a menších množstvá vitamíny skupiny B, a Cu.

Šálka je väčšia než 100g, lebo v 100g moruši sa nachádza 211mg K (draslík), mastné kyseliny polynenasýtené (Q) - 210mg Q 6 a 2mg Q 3.

Odporúčaná dávka pre prvok K (draslík) je pre dospelého človeka 4700mg (4,7g) denne. V 100g hrachu sa nachádza 990mg K, šošovici 680mg K a v zemiakoch 580mg K. Usudzujeme, že aj draslík v morušiach spolu s antioxidantmi majú pozitívny vplyv na organizmus. Draslík je zastúpený takmer v každej bunke a udržuje zdravé srdce, cievy, tlak, odstraňuje toxíny z tela. Jeho nedostatok sa prejavuje malátnosťou, vracaním, nervozitou, kardiovaskulárnymi ochoreniami a svalovými kŕčmi.

Nedá mi nespomenúť jeden poznatok zo života mojej svokry, ktorá sa dožila 102 rokov. Veľmi striedmo sa stravovala, nepila víno, iba cez zimné obdobie si skoro každý deň dala za čajovú lyžičku pálenky, každý deň pila čaj veľmi sladený kryštálovým cukrom (až ostatným príkrim), vždy s citrónom (1 citrón – každý deň).

Záhradkárska akcia bola doplnená precízne zhotovenými výrobkami, ktoré vytvorili šikovné ruky našich záhradkárov a sympatizantiek.

Členka výboru **Margita Vilinová** zhotovila veľké množstvo výrobkov z pedigu (ratanu) vhodné ako darček. **Ing. Helena Radzová** sa prezentovala vlastnoručne vyrobenými ozdobnými vianočnými stromčekmi a vázičkami.

Mária Upohlavová vystavila pletené detské veci, a perfektnými výšivkami, ktorými prizdobila darčkové predmety. Námety a bavlnky získava od svojej dcéry z Ameriky.

Nedeľná záhradkárska degustácia otvorila aj dilemu, nakoľko sa traduje, že Slováci pri rôznych príležitostiach pijú slivovicu (alebo iné tvrdé pálenky) veď sa o tom spieva aj v mnohých piesňach, napr. Slivovica naša dobré to pálenie ..., alebo aj vo vtipnej básničke od neznámeho autora :

***Keď ťa ráno všetko bolí
z postele sa nechce vstať,
daj si za hlt slivovice
a môžeš hoc aj tancovať.***

Istotne platí latinský slogan: de gustibus non est disputandum (o vkuse a chuti sa nemožno škriepiť s nikým, koľko ľudí, toľko chutí).

Nech teda zostane v platnosti, že aj hodnotenie jabĺk a degustácia pálenky nielen poučia a zabavia, ale dajú podnet aj na premýšľanie, či návštevníci zostanú pri pôvodnom štýle života, alebo začnú sledovať výskumné analýzy a budú konzumovať superpotravy, ktoré vylepšujú kvalitu života.

Ing. Katarína ŠEBOVÁ, CSc

Dobrovoľní hasiči bilancujú 2. polrok 2018

V minulom čísle sme vás informovali o činnosti dobrovoľných hasičov tu z Lužianok.

Teraz, keď už sa blíži koniec kalendárneho roka povedzme si niečo o našej práci za toto uplynulé obdobie. V júli 2018 sme sa zúčastnili hasičských súťaží v Tesárskych Mlyňanoch (denná aj nočná súťaž) a na Dyčke (nočná súťaž). Dňa 18. 8. 2018 sme usporiadali už tradičnú súťaž „Memoriál Ignáca Chudiaka“, ktorá sa veľmi dobre vydarila k spokojnosti všetkých zúčastnených. Ešte v ten večer sme sa zúčastnili nočnej súťaže v Gáni, kde sme obsadili 3. miesto. 25. 8. 2018 sme sa zúčastnili súťaže v Horných Obdokovciach a nočnej súťaže v Jásovej. Taktiež naši mladí hasiči boli na súťaži v Trávnici a v Šuranoch. Účasť na týchto súťažiach nie samoúčelná ale tu sa dobrovoľní hasiči učia zdokonaľovať svoju zručnosť v používaní hasičskej techniky a aj spôsobu hasenia.

25. 9. 2018 sme vykonali čistenie a vyťahovanie studni občanom Lužianok. 19. 10. 2018 sme sa zúčastnili opravy zámkovej dlažby na školskom amfiteátri.

Svoje schopnosti v súčinnostnom nasadení viacerých hasičských zborov sme si vyskúšali pri okresnom cvičení v Rišovciach dňa 20. 10. 2018.

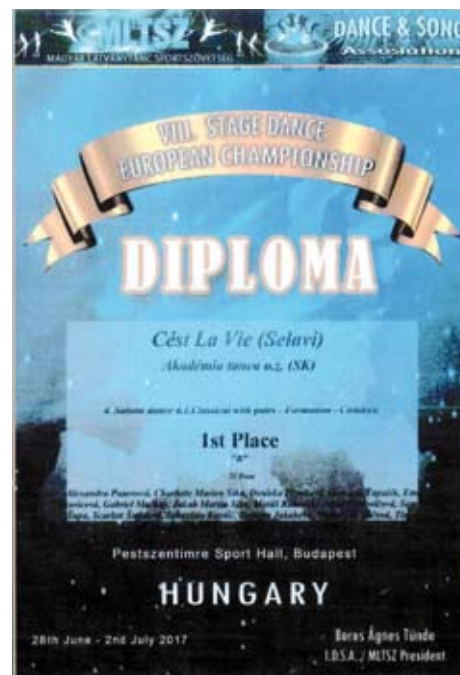
Vážení spoluobčania.

Je tu koniec kalendárneho roka 2018 a my skromne bilancujeme, že sa nám podarilo splniť všetky úlohy, ktoré sme si dali. Dovoľte nám preto, aby sme vám popriali príjemné a ničím nerušené prežitie vianočných a novoročných sviatkov a do nastupujúceho roku 2019 splnenie vašich osobných ako aj pracovných prianí. Výbor DHZ Lužianky zvlášť ďakuje poslancom obecného zastupiteľstva a aj starostovi obce pánu Jozefovi Bojdovi za pomoc a podporu našej DHZ počas celého roka.

Ing. Ivan Matúška
preventívár obce, Výbor DHZ Lužianky

Učaril jej tanec

Napohľad je naša malá spoluobčianka **Emmka Škoricová** dievča ako všetky jej vrstovníčky. Veselá, hravá so šibalskými očami. Len málo ľudí vie, že tomuto 10 ročnému dievčatku učaroval tanec, tanec spoločenský.

Je pravda, že tanec okrem radosti z pohybu prináša aj lepšiu náladu,

podporuje priateľstvá. Emmka sa venuje tancu už od svojich 3 rokov. Navštevuje Akadémiu tanca v Nitre, kde sa venuje skupinovým choreografiám. S deťmi tu pracujú zodpovední tréneri a učia ich hravou formou tanečné prvky rôznych tanečných štýlov, z ktorých potom vytvárajú krásne tanečné

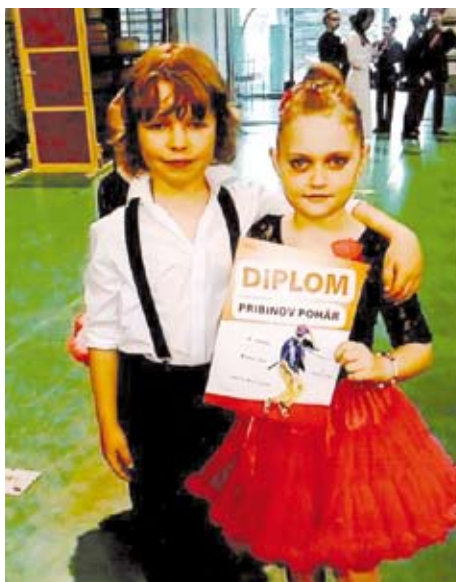
choreografie.

Svoje umenie prezentujú na rôznych kultúrnych podujatiach, či sú to večierky alebo plesy, každý rok organizujú Tanečnú show v Divadle Andreja Bagara v Nitre.

To, že sú vo svojej činnosti dobrí, potvrdzujú nemalé úspechy na súťažiach nielen u nás ale aj v zahraničí. Sú to napríklad 3. miesto na MSR 2018 v plesových choreografiách. Veľký úspech zaznamenali v roku 2017, kedy sa stali majstri Európy.

Emmka nám prezradila, že navštevuje 5. ročník Základnej školy, v Nitre na Benkovej ulici. Najviac ju baví a chcela by sa venovať párovému tancu. Neprekáža jej, trénovať trikrát do týždňa. Okrem toho má rada zvieratá. Doma majú hada, ryby, psa Labradora s menom Argo a ešte vranu Miša.

Držíme Emmke Škoricovej palce, aby sa jej sny splnili a úspešne reprezentovala nielen Akadémiu tanca v Nitre ale aj našu obec.

Adventný veniec.

Každý rok pred Vianocami sa vo väčšine slovenských rodín dodržiava krásna tradícia – zapalovanie sviečok na adventnom venci.

Čo to vlastne adventný veniec je, vie zrejme každý. Ide o veniec v tvare kruhu, ktorý zdobia štyri sviečky. Tradícia jeho zdobenja a zapalovanie sviec na ňom sa spája s obdobím adventu, čo je prvá časť liturgického roka rímskokatolíckej cirkvi. Je vymedzená štyrmi nedelami pred vianočnými sviatkami, (začína vždy po 26. novembri prvou nedelou) teda pred oslavou narodenia Ježiša Krista. A to je aj dôvod prečo každú nedeľu zapalujeme na adventnom venci jednu, ďalšiu sviečku. Ide o akési symbolické odpočítanie týždňov do Vianoc.

Skutočné okolnosti vzniku adventného vencia sú rôzne, existujú o ňom viaceré zmienky.

Pre kresťanov je advent začiatok cirkevného roka, keď je očakávané oslávenie narodenia Ježiša Krista.

Adventný veniec má svoje presné pravidlá, ako by mal vyzerať. Správny adventný veniec by mal byť vyrobený z vetvičiek ihličnatých stromov, to preto, že predstavuje život. Postupné zapalovanie sviečok o adventných nedeľách ma tradíciu. Sviečky sa zapalujú zásadne po smere hodinových ručičiek. Veľmi dôležitú úlohu hrajú farby. Hlavnou farbou adventu je a má byť fialová. Táto farba je symbolom pokory a dôstojnosti. Všetky stuhý a svieč-

ky okrem jednej by mali byť fialové. Tá jedna by mala byť ružová, ktorá symbolizuje priateľstvo.

✚ Prvá sviečka sa zapaluje na prvú adventnú tzv. železnú nedeľu. Sviečka je pomenovaná

Nádej

✚ Druhá sviečka sa zapaluje na druhú adventnú nedeľu tzv. bronzovú a má symbolizovať

Mier

✚ Tretia sviečka (má byť biela) sa zapaluje na tretiu adventnú nedeľu tzv. striebornú a má symbolizovať

Priateľstvo

✚ Štvrtá sviečka sa zapaluje ako posledná na štvrtú adventnú nedeľu tzv. zlatú. Táto sviečka je pomenovaná

Láska

Je potešujúce, že takýto symbol očakávaní Vianoc môžeme vidieť aj u nás. Adventný veniec, ktorý už po treťkrát zdobí priestranstvo pred naším farským kostolom pri jaskynke Lurdskej Panny Márie, zhotovili šikovné ruky členiek súboru Lužiančanka na čele s vedúcou **Elenou Vargovou** a **Annou Stanovou** spolu so spriaznenou dušou tohto kolektívu s **Ľubicou Slovákovou**. Je to krásny symbol Vianoc v strede obce, kde sa každý môže zastaviť a pripomenúť si očakávanie najkrajšieho sviatku v roku. Vďaka Vám všetkým, ktorý ste sa pričínili o obnovenie dávnej tradície pre nás všetkých na tomto verejnom priestranstve.

Milan Cabánek

Vianočné zvyky

Čas rýchlo uteká, ani sa nenazdáme a už tu sú najkrajšie sviatky roka - Vianoce. Vianoce? Čo sú to vlastne Vianoce? Vianoce sú pre každého najkrajším sviatkom v roku. Sú to sviatky pokoja a lásky. Každý človek prežíva tento sviatok ináč. Naozajstný pokoj Vianoc začína zdobením stromčeka.

Mráz kreslí krásne maľby na sklá okien. Tento čas sa podobá tej najkrajšej rozprávke. V tento deň sa každý snaží byť dobrý a milý. Každý je plný očakávania z príchodu malého Ježiška.

Všade vôkol nás už rozvoníava vôňa jedál a kapustnice. Plamienok vianočnej sviečky, vôňa medu, oblátok a cesnaku vytvára neopakovateľné chvíle. Oživávajú staré tradície. Za oblokmami sa už jagajú svetielka na vianočných stromčekoch.

Stromček nebol prvou rastlinou, ktorou si ľudia v čase zimnej rovnodennosti zdobili príbytky. Už dávno v histórii bolo zvlášť obľúbené imelo biele, ktorému pre jeho odolnosť a stále zelenú farbu starí Kelti pripisovali čarovnú moc. U germánskych kmeňov bolo symbolom priateľstva. V Anglicku dodnes vešajú imelo na dvere, lebo Angličania veria, že imelo dokáže zmieriť aj najväčších nepriateľov.

Medzi novodobé zvyky patrí výroba vianočných jasieliek, ktorých pôvod spadá do II. storočia, keď v kostoloch a kláštoroch boli vystavované obrazy s motívom narodenia Krista. V roku 1223 František z Assisi postavil prvé naozajstné jasičky s voskovým dieťaťom v životnej veľkosti. Ich súčasťou boli aj živý vôl a somár. Odvtedy sa rozšírili do celého kresťanského sveta jednoduché divadelné predstavenia narodenia Krista. Do dnešnej doby si ľudia tvorcovia vyrábajú drevené

jasičky doma.

Jedným z najznámejších symbolov dnešných Vianoc je aj vianočná pieseň Tichá noc. Text piesne zložil v roku 1816 duchovný Mariánskej fary v rakúskom Lungau Joseph Mohr. Dňa 24. decembra 1818 k nej zložil melódiu organista z Oberndorfu Franz Xaver Gruber. Ešte v ten deň sa hrala na polnočnej omši. Mala obrovský úspech, postupne bola preložená do ďalších jazykov a dodnes je už neodmysliteľnou súčasťou Vianoc na celom svete.

Do dnešného dňa tiež prežíva zvyk posielat priateľom alebo známym pri príležitosti vianočných sviatkov vianočné pozdravy. Tento milý a pekný zvyk má pôvod v talianskej Perugii. Nicolo Monte Mellini v roku 1709 napísal svoje myšlienky na kartičky a rozoslal svojim blízkym. Po určitej dobe sa tento zvyk uchytil a vianočné pozdravy sa začali vyrábať hromadne. Dnešné Vianoce si bez pozdravov nevieme predstaviť a výroba a predaj pohľadníc tvorí jedno veľké priemyselné alebo umelecké odvetvie.

Tradičný je aj výber štedrovečerných jedál. U slovanských národov mal štedrovečerný stôl symbolizovať hojnosť. Pod obrus sa dávali peniaze alebo hrst obilia, aby ich v budúcom roku bolo viac. Potraviny na Štedrý večer sa šetrili tak, aby večera mala aspoň deväť chodov. Počas Štedrého dňa sa však držal prísny pôst.

Výber jedál bol samozrejme

ovplyvnený charakterom krajiny. Ako univerzálne jedlá sa u Slovanov podávali kapustnica s hubami, varený hrach, zemiaky, fazuľa, opekance alebo sušené slivky. Na Štedrý večer sa mal každý najesť dosýta. K vianočným zvykom patrilo, že aj dobytok v tomto období dostal lepšie krmivo. V islamskom svete je tradičným štedro-večerným jedlom jahňacina, v Anglicku a krajinách, kde sa zachoval anglický vplyv nesmie na štedrovečernom stole chýbať morka. Zaujímavosťou je, že aj v niektorých afrických krajinách zdobia stromčeky. Podľa ich tradícií sú to však palmy. Vo Vietname chodí Mikuláš na Štedrý deň, v Južnej Amerike alebo Egypte v tento deň chodia ľudia do kostola v nových odevoch.

Je jedno, či v tomto období ľudia oslavovali zimný slnovrat, koniec starého roka, alebo narodenie kresťanského Spasiteľa. V minulosti i dnes sú vianočné sviatky považované za oslavu priateľstva, pokoja a mieru ľudí dobrej vôle. Počas Vianoc myslíme na tých, na ktorých nám naozaj záleží. Sú ako biele vločky padajúce na našu rozohriatu dlaň. I keď sa nám nepodarilo všetky tieto vločky pochytať a pošepkať im tiché vianočné prania na dlani, stále môžeme svoje želania pošepkať do zimného vánku a ten ich roznesie do všetkých kútov k našim blízkym. Posielam jedno takéto želanie so všetkým najlepším i smerom k vašej rodine.

Nuž teda šťastné a veselé...

Adventno-vianočné pásmo

Ľud, ktorý kráča vo tmách, uzrel veľké svetlo" (prorok Izaiáš 9,1)

Prvú adventnú nedeľu nám prišli spríjemniť svojim vystúpením veriaci z farnosti Topolčianky adventno – vianočným pásmom. Ich vystúpenie nieslo výstižný názov tohto nádherného obdobia, čakania na narodenie Božieho Syna, a to „Zachránilo nás dieťa.“ Prednes pána Michala Cibiru, jeho manželky a ďalších troch farníčov bol tvorený hovoreným slovom, piesňami i modlitbami. V hovorenej časti nás zaviedli príbehmi do obdobia pred

narodením malého Ježiška až po jeho príchod na tento svet. Hovorené slovo obohatili modlitbami spolu s prítomnými v našom farskom kostole. Medzitým zazneli oslavné piesne, jedna na oslavu našej nebeskej Matky Márie zaznela viackrát: „Ave Mária milostí si plná, Ave Mária medzi ženami poženaná“.

Nakoniec náš pán farár poďakoval prítomným za účasť, hosťom za zážitok a všetkým spoločne poželal.

Ing. Zuzana Holešová

Pranostiky

Mierny december, mierna celá zima.

Keď je december studený, je vždy s úrodným rokom spojený.

Aká zima v decembri, také teplo v júni.

Čo v decembri nespraviš, v januári nedohoniš.

Aké veľké sú cencúle v decembri, také dlhé budú rúry z kukurice

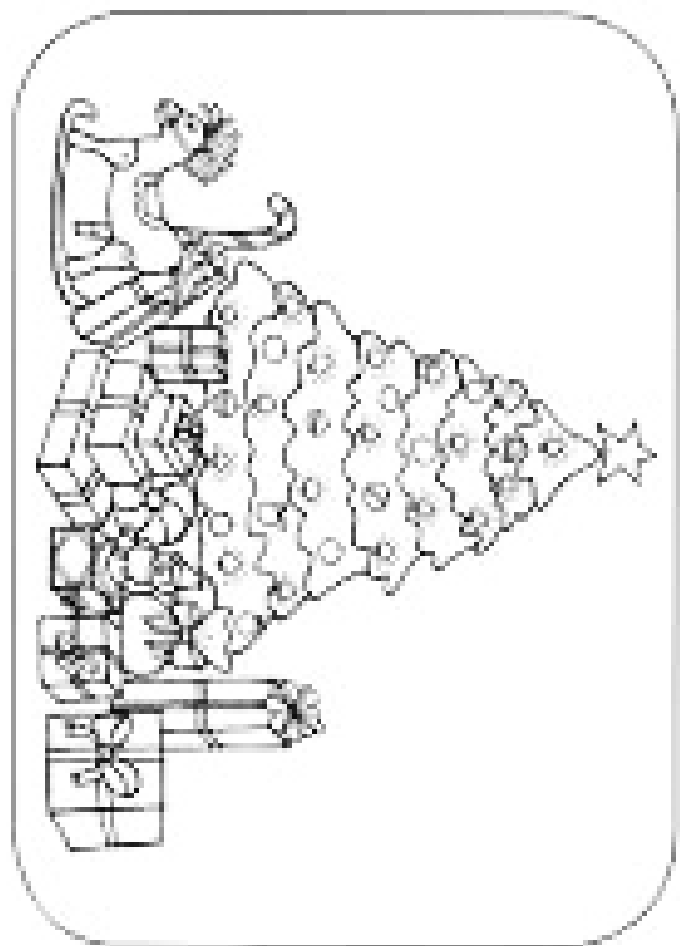
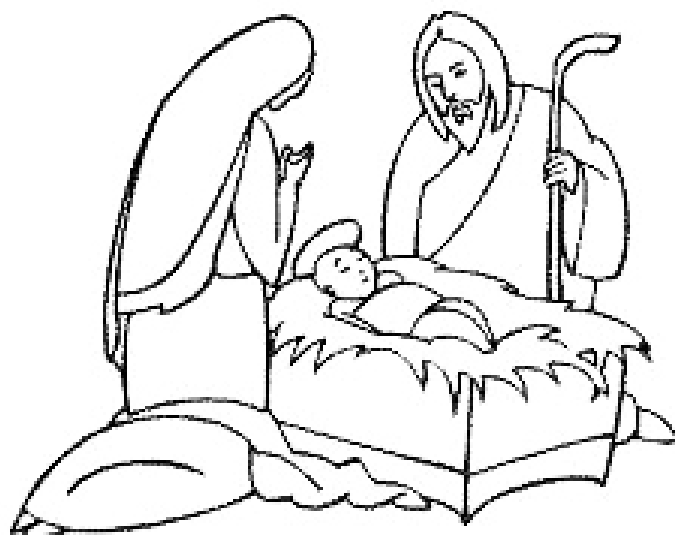
Jasné Vianoce, mnoho vína a ovoce.

Keď je na Štedrý deň večer mnoho hviezd, bude veľa zemiakov.

Keď je na Štedrý večer hmla, bude plané počasie.

Narodenie Ježiša

Jubilanti IV. štvrťroku 2018

50 rokov oslávili: Viera Vilhemová, Tatiana Kopányiová, Ingrid Vozdecká, Iveta Kopáčová, Ľubica Kompasová, Mária Čurgaliová, Dušan Fábry

55 rokov oslávili: Peter Kováč, Marek Bláha, Eva Sláviková, Zlatica Lauková, Ing. Peter Jančí, Ing. Vladimír Macánek

60 rokov oslávili: Eduard Sedlák, Róbert Kováčik, Miloš Látečka, Peter Fábry, Gabriela Reháková, Peter Mikulášik, Juraj Šantavý, František Varga,

Ing. Milan Predanócy, Vlasta Wilhémo-
vá, Juraj Letko, Mgr. Blanka Berecová

65 rokov oslávili: Mgr. Štefan Ar-
páš, Peter Varga, Pavol Vereš, Klára
Biharyová, Peter Peťovský, Mária Mül-
lerová, Mária Benková

70 rokov oslávili: Edita Vrabcová,
Vojtech Lauko, Jozef Vrabec

75 rokov oslávili: Mária Behúlová,
Viktor Balko, Pavel Jakab, Mária Fábry-
ová, Ing. Viera Tesařová, Michal Horka,
Mária Jakabová, Pavol Buch

80 rokov oslávili: Vincencia Líško-
vá, Michal Buch, Ján Sollár

85 rokov oslávili: Monika Madová,
Anna Šaturová

90 rokov oslávila: Helena Štangová

91 rokov oslávili: Mária Šablatúro-
vá, Vilma Jančiová

92 rokov oslávila Anna Bernáthová

**94 rokov najstaršia občianka Lu-
žianok** Anna Bírová

Okienko do kuchyne

Išelské tortičky

Suroviny - Cesto: 420g hladkej
múky špeciál, 140g práškoveho cukru,
280g Hery, 80g mleté orechy vlašské,
1 bal vanilkového cukru, 1ČL kypria-
ceho prášku do pečiva

Plnka: 250ml mlieka, 1 bal (40g)
vanilkového pudingu, 200g práško-
vého cukru, 250g masla, 1 PL umu,
2 PL mletých vlašských orechov

Poleva: 200g čokoládovej tmavej
čokolády a drobné zdobenie

Postup: Cesto: múku zmiešame
s práškom do pečiva a preosejeme
do misy, pridáme cukor, Heru, vanil-
kový cukor, mleté orechy. Cesto vy-

miesime a odložíme do chladu zaba-
lené v potravinárskej fólii na 30 minút.
Potom ho vyberieme, necháme chvíľu
postáť a rozvaľkáme na pomúčenej
doske na hrúbku 3 mm, vykrajujeme
formičkou priemer 4,5 cm a upečieme
aby zostali bledé. Necháme vychlad-
núť.

Plnka: mlieko uvaríme s pudin-
govým práškom na hustú kašu a ne-
cháme vychladnúť, prikryjeme potra-
vinárskou fóliou, aby sa nevytvorila
šupka. Maslo izbovej teploty vyšla-
háme s cukrom do peny, pridáme po
čiastkach vychladnutý puding a um.
Vyšľaháme na hladký krém a zamieša-

me orechy.

Vychladnuté kolieska spájame pln-
kou pomocou cukrárenského vrečka.
Vrchnú časť namočíme do rozpuste-
nej čokoládovej polevy. Ešte počas
tuhnutia ozdobíme drobným zdo-
bením a necháme stuhnúť. Odložíme
do chladu.

Grilovaný losos

Suroviny: 500g losos fileť, soľ, pe-
tržlenová vňať, rasca, 1 PL citrónová
šťava, maslo olivový olej

Postup: Najskôr, kým je fileť v
kuse, ho umyjeme a zbavíme šupín,
najlepšie škrabkou na zeleninu. Potom
ho nakrájame na cca 3,5-4 cm plátky.

Z olivového oleja, rasce, petržlenovej
vňate, soli a citrónovej šťavy si pripra-
vime zmes na grilovanie, ktorou pot-
rieme jednotlivé kúsky ryby zo všet-
kých strán. Odstrihneme si veľký kus
alobalu. Okorenené kúsky naukladá-
me do alobalu, nespájame ich, aby sa
nezlepili a pre vylepšenie chuti medzi

ne pridáme aj malé kúsky masla.

Alobal dobre uzatvoríme a dáme
na gril. Neobraciame. Grilujeme cca
7-8 minút. Horúce preložíme na tanie-
re a podávame s grilovanými zemiak-
mi a cesnakovou omáčkou Ozdobíme
čerstvým rozmarínom.

Žerbó rezy

Suroviny: 600g polohrubej múky,
1 Hera, 120g práškoveho cukru, 2 vaj-
ca, 1/2 kocky droždia, 1 vanilkový cu-
kor, 100ml mlieka, 250ml ríbezľového
lekváru, 250g vlašských orechov, 4 PL
kryštálového cukru, 80g stuženého
tuku, 200g čokolády na varenie,

Postup: Heru necháme zmäknúť
v teple. Droždie rozdrobíme do 1
dcl vlažného mlieka. Pomelieme si
orechy. Múku (môžeme použiť polo-
hrubú a grahamovú pol na pol) a cu-
kor si odvážíme a preosejeme, aby v
ceste neboli hrudky. Zmiešame spolu
so žĺtkami a vanilkou, pridáme kvás-
ok. Vypracujeme hladké cesto, ktoré
sa nám bude dobre valkať. V prípade
potreby pridáme mlieko. Cesto dobre
vymiešame a rozvážíme na tri rovna-

ké diely.

Prvý diel rozvaľkáme na veľkosť
plechu, ktorý sme si vytreli Herou
a jemne zasypali múkou. Cesto ulo-
žíme na plech a potrieme ho veľmi
tenkou súvislou vrstvou lekváru. Po-
tom rovnomerne posypeme najem-
no postrúhanými orechmi a kryštálo-
vým cukrom, ktoré dlaňami vtlačíme
do lekváru. Zakryjeme druhým kusom
rozvaľkaného cesta, znova pritlačíme,
aby vrstvy k sebe dobre sadli. Po celej
ploche popicháme obe vrstvy vidlič-
kou, aby sa nezdúvali. Postup s lekvá-
rom, orechmi a cukrom opakujeme.
Prikryjeme poslednou vrstvou cesta,
opäť dobre pritlačíme, popicháme
znova vidličkou a dáme piecť pri 200
stupňoch na 30-35 minút.

Keď je koláč vychladnutý, pripra-

víme si čokoládovú polevu podľa
návodu na obale. Nalejeme na koláč
polovicu polevy, aby sme vyrovnali ne-
rovnosti na ceste. Necháme stuhnúť.
Opäť si zohrejeme polevu (odložíme
si z nej časť - aspoň 4 lyžice) a postup
opakujeme, necháme stuhnúť. Napo-
kon na vrch nalejeme lyžicou tenké
pásiky polevy na ozdobu.

Okienko do kuchyne

Kapustnica so slivkami

Suroviny: 800g kyslej kapusty, 1 údené koleno, 500g bravčového stehna, 2 ks klobásy, 1 ks cibuľa, podľa chuti soľ, mleté čierne korenie, vegeta, 1 PL mletá červená paprika, trochu oleja, 3 ks bobkový list, 1 hrst sušených húb, 1/2 KL rasci, 10 ks sušené slivky,

Postup: Mäso umyjeme. Pokrájame na kocky, kožu na kolene narežeme a spolu vložíme ho do hrnca. Celé zalejeme vodou, dochutíme soľou a uvaríme do polomäčka. Pridáme kyslú

kapustu, namočené sušené huby, slivky, rascu, korenie, klobásy a kapustnicu varíme domäčka. Potom vyberieme koleno a klobásy. Mäso z kolena a klobásy nakrájame na menšie kúsky a vložíme naspäť do kapustnice, ale až po zápražke. Na rozpálenom oleji speníme nadrobno nakrájanú cibuľu. Posypeme ju múkou a mletou paprikou. Zalejeme troškou vody a zápražku vlejeme do kapustnice. Krátko ju povaríme, vmiešame mäso, dochutíme vegetou a môžeme podávať.

Hádanky

☞ Do čižmičiek sladkosť dáva, plné vrece odmiem máva. Dobrým deťom cukríky, neposlušným uhličky.

(šálukiM)

☞ Lesklý obal sladkosť zdobí, na stromčeku šuchot robí. Zboka nabok sa tam kýva, plné bruško po nej býva.

(aknolaS)

☞ Pekný darček pod ním leží, krdel' detí hneď tam beží. Počas Vianoc krásne žiari, prekvapenie máš na tvári.

(kečmorts ýnčonaIV)

☞ Letia, letia hviezdy biele ako z čipiek tkané celé. Plno ich je na stráni. Chytíš – voda na dlani.

(évohenS)

☞ Oči čierne ako uhlie, nos je dlhý,

mrkvový, ostatné je biele, mäkké, len klobúk je červený.

(kailuhenS)

☞ Na kraj lesa, na kraj hory velikánsky panák stojí. Nos má z mrkvy, v ruke drúk. To je silák, ako buk!

(kailuhenS)

☞ Počas mrazu hrdo stojí, tepla sa však veľmi bojí. Miesto nosa mrkvičku, zo snehu má hlavičku.

(kailuhenS)

Detský kútik

Ježiško zazvonil zvončekom,
nadelil darčeky pod stromčekom.
Všetci dostali to, čo si priali,
na oplátku mu zamávali do diali.
Deti šťastím žiarili,
Ježiška tým potešili.
S hračkami sa išli ihneď hrať,
no a večer potom šli už len spať.

V jasličkách na slame schúlený je tíško, my ťa už poznáme, to si ty, Ježiško. Nik si ťa nevšíma, nedá ti košielku a tebe je zima, máš biedu prevelkú. Len dobré detičky o teba majú strach, domček ti maličky pripravia v srdiečkach.

Oznamy

➔ **1.** Nálepky na vývoz komunálneho odpadu na rok 2019 začneme predávať od 07. januára 2019. Nálepky si môžete zakúpiť ročné, alebo polročné za nezmenenú cenu (ročná 41,60 €, polročná 20,80 €). Cena jednorazového lístka na vývoz komunálneho odpadu je 1,60 €. Upozorňujeme občanov, ktorí vlastnia 240 l nádobu, že je potrebné na túto skutočnosť upozorniť pracovníčku obecného úradu pri kúpe nálepky. Cena nálepky na 240 l nádobu na celý rok je 83,20 €, polročná 41,60 €. V prípade, že kupujete jednorazové smetné lístky, je potrebné si zakúpiť na jeden vývoz dva kusy lístkov. Občanom, ktorí mali v roku 2019

zakúpenú nálepku, bude prvý vývoz realizovaný bez potreby zakúpenej a nalepenej nálepky. Občania, ktorí využívajú jednorazové smetné lístky, musia na prvý vývoz lístok na smetnú nádobu zavesiť.

➔ **2.** Poslanci Obecného zastupiteľstva v Lužiankach na svojom zasadnutí dňa 08. 12. 2018 schválili poskytnutie príspevku 3 ks lístok na vývoz komunálneho odpadu v roku 2018 zdarma občanovi s trvalým pobytom v obci Lužianky, ak dovŕšil 70 a viac rokov života k 31. 12. 2018, v prípade manželského páru si nárok uplatní jeden z nich. Ďalej OZ odsúhlasilo poskytnutie príspevku

3 ks lístkov pre držiteľov ZŤP do 70 rokov, maximálne v počte 3 ks lístkov na domácnosť. Lístky si môžete prevziať od 01. februára 2019 na Obecnom úrade v Lužiankach. Pri preberaní lístkov je potrebné predložiť občiansky preukaz a preukaz ZŤP.

➔ **3.** Prvý vývoz komunálneho odpadu v novom roku sa uskutoční 04. januára 2019 (piatok). Ďalšie vývozy komunálneho odpadu v roku 2019 sa uskutočnia každý druhý, nepárny týždeň v piatok.

➔ **4.** Od 27. 12. 2018 do 4. 1. 2019 vrátane, budú pracovníci obecného úradu čerpať dovolenku.

